

Protokoll fört vid möte med Ämneskommitté Odlingmaterial i Linköping 2017-02-09

Deltagare: Ordf. Magnus Halling, Sekr. Anders Ericsson, Nils Yngvesson, Karl-Oskar Andersson, Gunnel Andersson, Sven-Åke Rydell, Jannie Hagman, Anna Pettersson, Erik Ekre, Tina Henriksson, Anneli Lundkvist, Emil Carlsson, Kent Dryler, Anders Arvidsson, Johannes Forkman, Mats Olsson Sörensen, Ola Sixtensson, Per Henriksson, Martin Niklasson, Sofia Delin, Bo Pettersson och Erik Jönsson

DAGORDNING:

1. Välkommen, presentationer
2. Val av sekreterare
3. Godkännande av dagordningen
4. Förra mötets minnesanteckningar (20161006)
5. Korta presentationer av aktuella projekt inom ämnesområdet (*anmäl till Magnus Halling*)
6. Forskningsidéer och ansökningar inom ämnesområdet (*anmäl till Magnus Halling*)
 - a. Fördjupad statistik analys av sortprovningen (*Johannes Forkman*)
 - b. Aktuella idéer – öppen diskussion
 - c. Genomgång listan framtida projektidéer
7. *Mötestema*: försöksmetodik ettåriga sortprovningen
 - a. Registrerar vi rätt saker i sortförsöken? (*Magnus och Jannie Hagman*)
 - b. Metodik för mognadsbestämning (*Tina Henriksson och Magnus Halling*)
 - c. Förändringen av svamp- och insektspreparat säsongen 2017 (*Gunnel Andersson*)
8. Operativa sortgruppen (*Anders Eriksson*)
 - a. Rapportering aktuella frågor
 - b. Hur går det till från sortinbjudan till sått försök
9. Behov av valideringsgrupp bedöma tillförlitligheten i sortförsök (*Gunnel och Magnus*)
10. Nyheter sammanställningar ettåriga sortförsöken från 2017
 - a. Nytt urval parametrar odlingsegenskaper (*Magnus Halling*)
11. Korta presentationer (max 10 min per presentation) (*anmäl till Magnus Halling*)
 - a. Tillväxtreglering av sortförsök (*Nils Yngveson*)
 - b. Utvärdering av sortförsök i ensilagemajs (*Magnus Halling*)
12. Ekologiska provningen 2017 (*Jannie Hagman*)
13. Information om applikationen www.sortval.se 2017 (*Magnus Halling*)
14. Övriga frågor (anmäl gärna innan)
15. Nästa möte – torsdag 5 oktober – plats?
16. Avslutning

- 1 **Välkommen**
Ordförande hälsade alla välkomna.
- 2 **Val av sekreterare**
Anders Ericsson valdes till sekreterare.
Länk till presentationer på mötet:
[http://www.ffe.slu.se/Webdata/\\$agenda/20170214-120640.pdf](http://www.ffe.slu.se/Webdata/$agenda/20170214-120640.pdf)
- 3 **Godkännande av dagordning**
Anna P anmälde intresse av att kort redogöra för utvalda delar från Livsmedelsstrategin under övriga frågor, annars inga ändringar.
- 4 **Föregående protokoll**
Magnus H redogjorde kort för föregående protokoll och kommenterade punkterna 4,6 och 7.
- 5 **Projektpresentationer**
Inga presentationer har inkommit.
- 6 **Ansökningar / Projektidéer**
a) Fördjupad statistik analys av sortprovningen
Johannes F informerade om att SLU ska tillsätta en forskarstudenttjänst/doktorand på två år inom ämnet Biometri, med inriktning på att förbättra de statistiska analyserna av sortförsök. Tjänsten är tvåårig med målsättningen att genom ytterligare medel från forskningsstiftelser eller motsvarande förlänga den med ytterligare två år. SLU söker samarbetspartners/medsökande för att få till denna förlängning. Beslöts att starta en projektgrupp, med Johannes F som sammankallade. Magnus H, Jannie H, Anders E, Tina H och Karl-Oskar A anmälde intresse att delta i gruppen, som kan utökas efter behov och intresse.
- b) Framtida projektidéer, arbete i grupper.*
Framtagna idéer gruppvisa diskussioner:
G1. Använda befintliga sortförsök för ytterligare studier av olika sorters egenskaper, t.ex. ogräskonkurrens, halmmängd och skördeupbyggnad.
- G2. Övergripande motto ”Lär känna sorten”. Metoden varierar beroende på inriktning: fler kvalitetsanalyser, odlingstekniska försök, etc. Specifikt önskemål om att titta på rosa kärnor i malkorn.
- G3. Koppla ihop insamlade väderdata med sortförsöksresultat för att få bättre förklaringsgrad av sorters uppförande på enskilda platser.
Omläggning av försöksupplägget för ettåriga sortprovningen. Rena avkastningsförsök kompletteras med speciella graderingsförsök för att bestämma sorternas egenskaper.
Ranking och/eller nivåbaserad (t.ex. 1-9) egenskapsbeskrivning istället för absoluta tal för egenskaper som är svåra att mäta och gradera t.ex. sjukdomsmottaglighet, mognadstid, m.fl.
- G4. Lär känna sorten! Hur uppför sig olika sorter vid vissa förhållanden t.ex. torra, sen sådd, kyla, låg utsädesmängd, etc.
Hur hantera utsädesburna sjukdomar vid minskad tillgång på betningsmedel.

Behov av standardiserad mognadsbedömning i den svenska sortprovningen – metodutveckling behöver göras.

c) Visning av befintliga projektidelistan.

Konstaterades att det som grupperna berörde kompletterade bra redan formulerade idéer eller pågående projekt inom ett flertal områden, antingen som enskilda försöksserier eller att frågeställningarna ingår i andra försöksserier.

7

Försöksmetodik – ettårig sortprovning

a) *Vad registreras i sortförsöken.*

Magnus H redovisade vad som registreras i sortförsöken idag. Diskussion om ytterligare parametrar som bör/kan registreras eller ändras.

* Sorters marktäckning som mått på ogräskonkurrens, kan ske visuellt eller med hjälp av green seeker eller annat mätinstrument för att få objektiva värden.

* Utöka vårens planttäthetsgradering i höstsäd med en vinterskadegradering för att fånga upp skador på blad, nedsatt vitalitet, mm.

* Halmmängd i förhållande till kärna – har provats i Halland, men svårt att genomföra

* Oljehalten i oljeväxter anges i försöksresultaten som råfett i % av ts, medan lantbrukarnas avräkningar anger det som % av kg frö med 9 % vatten, vilket skapar förvirring om vilka halter som är relevanta.

* Önskemål om att få analyser på skalbarhet och betaglukan i havre, om det är ekonomiskt möjligt.

* Undersökning av havre- och kornsorters nematodresistens önskas.

* Värdet av ergosterolanalysen (bestäms med NIT, near infrared transmission) diskuterades, beslöts att inte ta upp värdet i den tryckta versionen av Sortval.

b) *Mognadsbestämning:*

Magnus H redovisade en jämförelse mellan mognadsbedömningar gjorda på samma sorter i Norrlandsförsökens serie R8-0010 respektive serien L7-402 i Mellansverige. Jämförelsen visar på betydligt större skillnader i mognadstid mellan sorterna i norrlandsförsöken, där mognadsbedömningen görs vid fyra tillfällen genom ts-bestämning till minst 70 %, än i den sydligare serien där gulmognaden (ts-halt 60-65 %) bedöms visuellt vid ett till två tillfällen. Det betonades att visuella metoden kräver många besök, nästa var annan dag för att fånga in skillnader.

Tina H redogjorde för Lantmännens mognadsbedömningar (täta besök) i sina förädlingsprogram. Mognad graderas där endast sent i förädlingsprogrammet pga. stor arbetsåtgång. I det tidigare förädlingsarbetet används axgångsdatum som indikation på en sorts tidighet.

Beslut: Magnus H och Jannie H ser i ett första steg över graderat material och plockar bort de försök som är missvisande, främst försök som är graderade med mycket små skillnader mellan sorter, för att få fram en bättre och mer relevant spridning i mognadstid mellan sorterna. PM gås också igenom och förtydligas. I steg två behöver metodiken utvecklas för att ge bättre mognadsbedömningar.

c) Gunnel A redogjorde enligt bifogat förslag för årets blockbehandlingar. Se länk under P2 samt även P11.

- 8 **Operativa sortgruppen**
Anders E redogjorde för aktuell inbjudan till deltagande i Sverigeförsökens sortprovning samt vilka odlingstekniska försök som planeras enligt bilaga. Förslag på förändring av antalet basförsök och VCU-platser för grödor med mindre odling enligt bilaga. Mötet var positiva till förändring och lämnade till Operativa sortgruppen att fortsätta med frågan. Genomförande kan ske tidigast 2018.
- 9 **Valideringsgrupp**
Gunnel A lyfte frågan om det finns ett behov av en valideringsgrupp för att avgöra kvalitén på de enskilda försöken och om de ska ingå i sammanställningar eller ej. Mötet diskuterade frågan utifrån GA:s frågeställningar. Mötet betonade att det är mycket viktigt att resultatprocessen inte försenas på något sätt, speciellt för höstgrödorna, vilket innebär att en ev. valideringsgrupp måste vara liten och mycket aktiv. Frågan tas vidare till Operativa sortgruppen.
En funktion i NFTS med besöksprotokoll online, uppfattades av mötet som mycket positivt för att snabbt få in fler omdömen och observationer från försöken. Frågan jobbas med inom NFTS.
- 10 **Nya sammanställningar**
Magnus H beskrev kort att samma urvalskriterier som infördes 2016 för sjukdomsgraderingar vid sammanställningar, kommer att införas för flera parametrar för odlingsegenskaperna. Kriterierna innebär att bara parametrar från försök med >1 gradering inom intervallet 5-100 % väljs ut. Om parametrar bara har graderingsdata <5 % eller högst 10 % skillnad på nivå >50 % tas parametern för det försöket bort.
- 11 **Presentationer**
a) Nils Y argumenterade för att införa tillväxtreglering i behandlade led även i höstkorn. Huvudargumentet var att minska problemet med strå- och axbrytning i de tidiga sorterna.
Beslut: Att införa tillväxtreglering i behandlade led i höstkorn. Nils Y tar tillsammans med Syngenta fram lämplig strategi och dos och skickar till Gunnel A för införlivande i blockbehandlings-pm. (Tillväxtreglering i höstråg infördes från skördeår 2016)
b) Inget anförande.
- 12 **Ekologisk sortprovning**
Jannie H redogjorde kort för vilka mätare som kommer att användas i den ekologiska sortprovningen 2017. Dessa är: höstvetete-Stava, höstrågvete-Tulus, vårvete-Diskett (ersätter Dacke), vårkorn-NFC Tipple, havre-Belinda, åkerböna-Fuego, ärter-Ingrid (ersätter SW Clara) och potatis-Carlos.
- 13 **Sortval.se**
Magnus H redogjorde för arbetet med Sortval.se. Merparten av 2016 års siffror är inlagda. www.sortval.se

- 14 **Övriga frågor**
Anna P skickar ut den tagna Livsmedelsstrategin till alla, vissa delar berör forskning och utveckling inom odlingsmaterialområdet.
- 15 **Nästa möte**
Nästa möte blir torsdagen den 5/10-2017 på Scandic city, Gamla Tanneforsvägen 51, Linköping.
- 16 **Avslutning**
Magnus H tackade alla för deras bidrag och engagemang och förklarade mötet avslutat.